

А. О. Косовська
Науковий керівник:
асистент
Т. І. Сметанюк

ОСНОВНІ ВИДИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З МОЛОДИМИ СІМ'ЯМИ

У статті подано основні види, форми та методи соціальної роботи з молодими сім'ями.

Ключові слова: Молода сім'я, соціальна робота, види і форми роботи з молодими сім'ями.

В статтє поданы основные виды, формы и методы социальной работы, с молодыми семьями.

Ключевые слова: Молодая семья, социальная работа, виды и формы работы с молодыми семьями.

Молода сім'я – це соціальний фундамент кожного суспільства, первинний осередок якого, забезпечує відтворення та продовження людського роду, вона є джерелом росту та матеріального добробуту людей.

Враховуючи той факт, що молода сім'я, будучи найбільш універсальним, всеосяжним соціальним інститутом, вона все ж таки відноситься до числа проблемних категорій населення, так як може відображати в собі багато соціальних проблем, таких як: соціальна дизадаптованість, невміння вирішувати сімейні конфлікти; малозабезпеченість, насильство над дітьми та жінками, юне материнство, вплив негативних чинників (алкоголізм, наркоманія) і багато іншого [1, с. 163]. Тому, для збереження цілісності інституту сім'ї, соціальна робота має бути направлена в першу чергу на молоді сім'ї, адже "для хорошого урожаю – потрібне добірне насіння", тобто, якщо держава і суспільство буде сприяти гармонійному розвитку молодих сімей, тоді і в подальшому ці сім'ї будуть міцними та благополучними. Отже, дана тема є досить актуальною і підлягає детальному вивченню і дослідженню.

Різні аспекти даної теми у своїх працях досліджували такі науковці, як: Гурко Т. А., Капська А. Й., Трубавіна І.М., Тюптя Л. Т. Альошина Ю. Е. та інші.

Мета статті полягає у з'ясуванні основних видів, форм та методів соціальної роботи з молодими сім'ями.

Соціальна робота з молодими сім'ями здійснюється в основному системами соціального захисту молоді. Основними цілями і завданнями соціальної роботи з даною категорією є:

1. Розробка і здійснення заходів, щодо зміцнення молоді сім'ї, як репродуктивної соціальної одиниці;
2. Адаптація молоді сім'ї в умовах перехідної ринкової економіки;
3. Поліпшення матеріального і морально-духовного стану молоді сім'ї;
4. Створення і розвиток системи служб соціально-психологічної допомоги молодій сім'ї;
5. Створення сприятливих умов для поєднання соціальної та сімейно-побутової функції молоді сім'ї;
6. Організація сімейного дозвілля і відпочинку [3, с. 65].

Серед основних видів соціальної роботи з молодими сім'ями виокремлюють наступні:

1. Соціально-профілактична робота з сім'єю спрямована на попередження неконструктивної взаємодії між членами сім'ї, різних форм насильства, помилок у сімейному вихованні, запобігання формуванню різних видів хімічної залежності в членів сім'ї, підготовку членів молодих сімей до народження дитини, виявлення потенційно неблагополучних сімей.

2. Сімейне консультування. Найважливіший вид соціально-особистісного (соціально-психологічного) консультування, що охоплює такий спектр проблем, як стосунки між подружжям, між ними та їхніми батьками, дітьми і батьками.

3. Сімейна терапія. Її суть полягає в проведенні бесіди серед членів сім'ї або декількох сімей із подібними проблемами.

4. Соціальне обслуговування сім'ї реалізується через надання сім'ї різноманітних виплат, гарантованих державою в законодавчому порядку; надання різноманітних консультативних послуг сім'ї, тощо.

5. Соціальний супровід сім'ї – це робота соціального працівника (педагога) з сім'єю, яка спрямована на підтримку сім'ї в різних видах її життєдіяльності, формування здатності сім'ї самотужки долати свої труднощі, надання допомоги сім'ї з метою розв'язання різних проблем.

6. Соціально-педагогічна робота: надання допомоги у сімейному вихованні, у подоланні батьками педагогічних помилок і конфліктних ситуацій з дітьми, сімейних конфліктів.

7. Соціально-реабілітаційна робота: допомога в соціальній реабілітації та адаптації безробітним членам молоді сім'ї, інвалідам, жінкам, які зазнали насильства та іншим.

8. Рекламно-пропагандистська робота: реклама послуг, що надаються відділами та установами з соціальної роботи, пропаганда в місцевих засобах масової інформації зміцненню та підтримки молоді сім'ї, тощо [3, с 88-93].

Перераховані види діяльності можуть здійснюватися у соціально-психологічних службах, в центрах соціальних служб для сім'ї дітей та молоді, в центрах здоров'я, а також у відділах та секторах інших соціальних Служб.

Щодо методів соціальної роботи з молодими сім'ями, то слід зазначити, те, що в основному вони поділяються на 3 основних категорії:

1. Психологічні методи: діагностика, корекція, психотерапевтичні тренінги, психологічний відбір, психологічна адаптація, аутотренінг, методи психотерапії (соціодрама – метод колективної, групової терапії; психодрама використовується у груповій терапії, коли людина виконує різні ролі, зображуючи себе в стресових ситуаціях різного соціального характеру; ігрова терапія яка слугує полегшенню спілкування, тощо.)

2. Педагогічні методи: формування свідомості, методи організаційної діяльності, методи стимулювання, ігрові методи, методи включення, соціальне навчання, методи схвалювання і осудження.

3. Соціологічні методи: метод спостереження, соціометричний метод, експеримент, метод експертних оцінок, аналіз документів, агітація, пропаганда, аналіз соціуму, соціальна реклама [2, с. 116-117].

Завершуючи огляд характерних ознак різних методів соціальної роботи, слід зазначити, що на свідомість і поведінку людей впливає багато взаємопов'язаних факторів, тому методи соціальної роботи слід застосовувати у комплексі. Тим більше, що вони органічно пов'язані й ефективні лише за одночасного застосування.

Отже, у наш час існує досить не погана технологічна база роботи з молодими сім'ями, проте одного існування замало, потрібне ефективне застосування їх на практиці. Тому головним завданням залишається активно впроваджувати вже існуючі види допомоги та створювати нові, більш ефективні.

Перспективи подальшого дослідження вбачаються в досконалому вивченні основних видів, форм та методів соціальної роботи з молодими сім'ями, а також в розробці нових напрямів соціальної роботи з даною категорією суспільства.

Список використаних джерел

1. Технология социальной работы : учеб. пособ. для студ. / под ред. И. Г. Зайнышева. – М. : ВЛАДОС, 2000. – 240 с.

2. Трубавіна І.М. Соціально-педагогічна робота з сім'єю. – К.: Знання, 2002. – 132 с.

Тюптя Л. Т. Соціальна робота: теорія і практика / Л.Т. Тюптя, І.Б. Іванова. – К. : ВМУРОЛ "Україна", 2004. – 408 с.

In the article basic kinds, forms and methods of social work, are given with young family.

Keywords: A young family, social work, kinds and forms of work are with a young family.

Отримано 9.4.2014

УДК 37.015.31:316.42-053.66

Д. О. Крупін

Науковий керівник:

кандидат психологічних наук, доцент

В. І. Співак

ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ СОЦІАЛЬНИМ ПЕДАГОГОМ ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ВАЖКОВИХОВУВАНИХ ПІДЛІТКІВ

У даній статті проаналізовано важковиховуваність як соціально-педагогічне явище, також описана робота соціального педагога в напрямі адаптації важковиховуваних підлітків та описанні різні форми подолання дезадаптації.

Ключові слова: особистість, важковиховуваність, реабілітація, дезадаптація, соціально-педагогічна робота.

В данной статье проанализировано трудновоспитуемость как социально педагогическое явление, также описанная работа социального педагога в направлении адаптации трудновоспитуемых подростков и описаны разные формы преодоления дезадаптации.

Ключевые слова: личность, тяжеловоспитуемость, реабилитация, дезадаптация, социально-педагогическая работа.

Нерідко підлітки проявляють бездуховність, аполітичність, відсутність почуття відповідальності за свою поведінку, втрачають інтерес до навчання знань. У вчинках таких неповнолітніх проявляються